

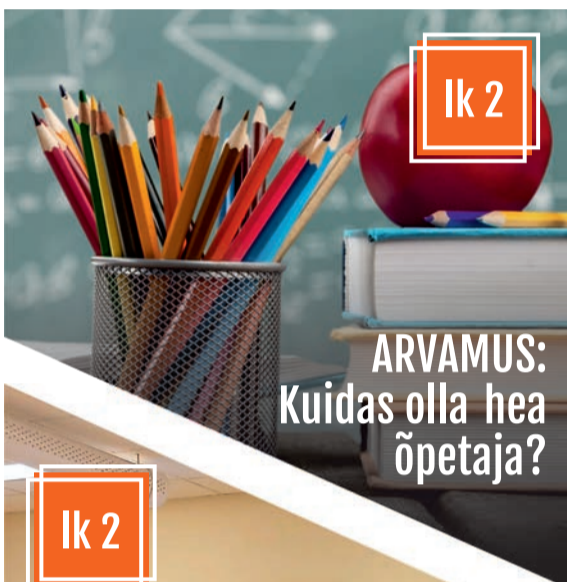

NOORTELEHT

REEDE, 04.02.2022. NR 2 (21)

NOORTELEHT ILMUB KEILA LEHE VAHEL IGA KUU ESIMESEL REEDEL

lk 2

ARVAMUS:
Kuidas olla hea õpetaja?

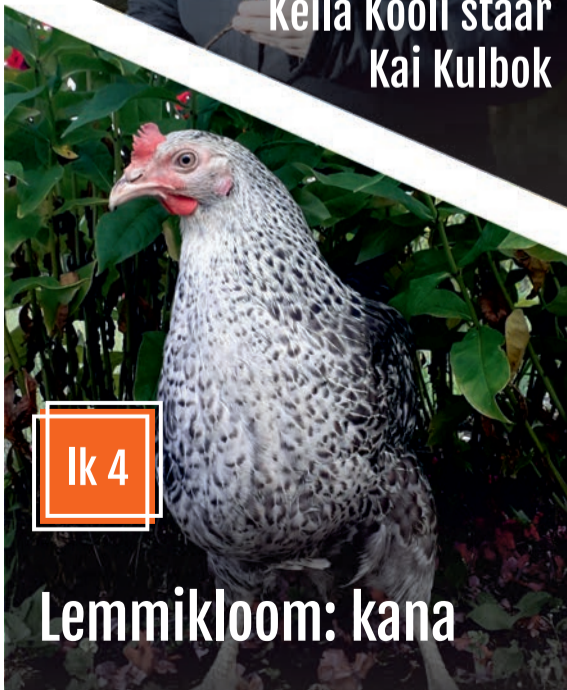
lk 2

Esimesed muljed uuest koolimajast

lk 3

Keila Kooli staar Kai Kulbok

lk 4

Lemmikloom: kana

Õpilasfirma Frukt erakordne idee - riisist sai magustoit

Kohalike gümnaasistide Tuuli Pöldme, Kristofer Apri ja Anna-Lorete Ülendi õpilasfirma Frukt valmistab omapärast magustoitu: riisikaussi kaunistatud erinevate puuviljade ja soovi korral ka šokolaadi, seesamiseemnete või kookoshelvestega. Lisaks ilusale väljanägemisele ja vitamiinirikkusele on riisikauss sobilik ka veganitele. ÕF Fruktiga saab ühendust võtta Instagramis @of.frukt või Facebookis ÕF Frukt.

Liisa-Lotte Hein

Riisikauss on hetkel Eestis populaarne valik lõunasöögiks. Kust tuli magusa riisikaussi idee?

Meil läks oma tootenäidise jõudmisega võrdlemisi pikalt. Meie algne idee läks aia taha, nii et pidime midagi uut mõtlema. Tekkis idee hakata sushit tegema, Keilas tegijat ei ole, kuid sööjaid on tuttavate seas palju. Katsetasime mitu korda, kuid tulemus oli keskpärane, tahtsime ikka midagi erilisemat.

Üks meie firma liikmetest oli Soomes magusat sushit söönud, Eestis polnud seda varem aga näinud. Proovisime siis magusat sushit teha, aga meie kurvastuseks olid kõik nori lehed liiga soolased. Pidime edasi mõtlema. Idee jäi pähe kummitama ning lõpuks otsustasime magusa sushi lahti lammutada ja riisikausse tegema hakata.

Kuidas õpilasfirma Frukt oma nime sai?

Tahtsime meelde jäävat nime. Kippusime selliste kahemõtteliste, vei-

di halva stigmaga sõnade poole. Nii tuli ka Frukt, mis tähendab nii eesti kui rootsi keeles puuvilja, kuigi eesti keeles kasutame seda pigem teise tähendusega.

Missugune on tööjaotus? Kas leiate õpilasfirma kõrvalt ka vaba aega hobidega tegelemiseks?

Me oleme töö jaotamisega väga hästi hakkama saanud, kasutame ära kõigi tugevusi ja nõrkusi.

Frukti tiim

Kristofer on meil raamatupidaja. See on päriselt asi, mis teda huvitab ja ta teeb seda rõõmuga ning hästi. Veel meeldib talle inimestega suhelda, mida kasutame ära laadadel.

Tuuli on müügijuht. Ta on ka varem tegelenud tootesitlustega, see teeb ta laadadel hästi osavaks klientidega suhtlejaks.

Meie kõige loovam liige Anna-Lorete on tootedisainer. Näiteks kujundab ta meie laadaboksi kaunistustega.

Meil on ka üks auliige – Mirelle, tema disainis meie logo.

Õhtul enne laata teeme ettevalmistusi alati kõik koos. Päev enne laata kipub kiire olema, kuid hobi-deks leiab alati aega.

Milliseid tagasilööke olete kogunud?

Ei tea, kas see on just tagasilöök, kuid kurvaks tegi küll, kui õhtul enne laata suutsime suure kiiruga

Frukti logo

kilo riisi täiesti põhja kõrvetada ning tänu sellele pidime kella 11ni uut tegema.

Mida arvavad inimesed teie omapärasest magustoidust? Kui hästi äril läheb?

Inimesed ikka kiidavad. Eriti sooja tunde tekitab, kui kiidetakse ideed juba enne söömist. Nii hästi veel ei lähe, et seda äriks nimetada, ikka tasapisi. Ise arvame, et kolmest laadast kaks on olnud edukad, kuid kolmandalgi saime ennast ikka väikesesse plussi vingerdatud.

Kas soovitaksite praegustele künnendikele järgmisel aastal õpilasfirma alustamist?

Muidugi soovitame. Kui firma liikmete iseloomud kokku ei pörku, on tore kooli kõrvalt ka millegi muuga tegeleda. Isegi kui natuke pörkuvad, siis väga lahe kogemus on see igatahes.

Iga algus on raske. Jõudu ja jaksu Frukti meeskonnale!

ARVAMUS

Kadri Käpa

Kuidas olla hea õpetaja?

Õpetaja ei ole ainult kooliõpetaja. Igaüks meist on omamoodi õpetaja ja annab kellelegi mingeid teadmisi edasi. See ei pea olema alati mingi õppeaine, vaid võib olla ka moraal, käitumine jms. Ma keskendun aga sellele, kuidas õpilaste jaoks koolitunde põnevamaks teha.

Algust võiks teha õpilaste kuulamisega. Selle all ei mõtle ma, et peaks laskma õpilastel tunnis niisama lobiseda. Kui õpilasel on aga mingi idee, probleem, mure, millest ta tahab rääkida, siis võiks selle ära kuulata ja selle üle koos arutleda. Siin on ka oluline enne ära kuulata terve lugu ning siis alles kommenteerida. Ära kuulamisest võib ka õpetaja uusi mõtteid ja ideid saada. Kui jätta sellised asjad tagaplaanile, võib juhtuda, et õpilane ei suuda keskenduda ülesandele või ei julge enam oma mõtetest rääkida.

Minu jaoks mängib suurt rolli ka see, et kogu aeg ei oleks sama rutiin. Algul ei pruugi see probleeme tekitada, aga kui kogu aeg peab ühte ja sama asja tegema, siis see tüütab lõpuks ära ning nii kaob ka motivatsioon. Vahepeal võiks midagi teistsugust teha, mis oleks näiteks loominguilisem tavapärasest tuupimisest. Kui õpilane peab 5 päeva järjest keskmiselt 6-7 tundi oma aju ainult ragistama, siis kurnab see väga ära. Nii veel 9 kuud järjest, eriti ei suuda.

Väga hea on kuulda, mis hästi välja tuleb või millele tuleks rohkem tähelepanu pöörata. See innustab õpilasi proovima, harjutama ja end arendama.

Õppimise puhul on ülioluline ka tagasiside. Alati ei pea seda andma ainult hindeliste tööde puhul. Võib ka niisama tunni lõpus öelda õpilastele, kui midagi tunnis silma jäi, ka positiivset tagasisidet! Väga hea on kuulda, mis hästi välja tuleb või millele tuleks rohkem tähelepanu pöörata. See innustab õpilasi proovima, harjutama ja end arendama.

Õpilased on inimesed ja vajavad ka puhkust. Vahepeal jääb tunne, et meid peetakse masinateks, kes peaksid jaksama iga viimsegi ülesande ära teha. Ma saan aru, et kool on meie töö, aga kui sellega tegelemine võtab päevast juba üle 8 tunni, siis see on arusaadavalt liiga palju. Kõigepealt peab olema koolis, siis minema koju ja kodutööd tegema ning kui on veel tahtmine oma hobidega tegeleda, siis võib ilusti öelda head aega oma unetundidele. Selline koormus ja stress rikub palju tervist ning kui õpilasel on veidi liiga suur kohusetunne, siis ei suuda ta ka asju tegemata jätta, kuna sel juhul tulevad külla süümekad.

Kannatus, kannatus ja veel kord kannatus. Õpilased on koolis selleks, et õppida. Neil ei ole kõiki teadmisi kohe olemas ja ei saa eeldada, et nad midagi juba teavad. Inimesed omandavad teadmisi väga erinevalt ja huvituvad ka väga erinevatest teemadest. On õppeaineid, mis lihtsalt mõnele õpilasele ei sobigi või mille omandamine on talle raske. Siiski ei tasu sellest heituda, on vaja säilitada kannatust ja rahulikku meelt. Ma mõistan, et see on vahepeal väga-väga raske, kui õpilased ei mäleta ka kõige lihtsamaid asju, aga sedasi saab õpetaja arendada ka ennast ja enda enesekontrolli. Kui õpilane ei tea mõnda lihtsat vastust, tasub rahulikult hingata, enne kui midagi talle ütleva hakata. Äkki ta oli selle teema käsitlemise ajal lihtsalt kodus haige.

Saada Noortelehele oma arvamust: keila.noorteleht@gmail.com

Esimesed muljed uuest koolimajast

Liisa-Lotte Hein

Jaanuari alguses kolis algkoolipere uude koolihoonesse. Noorteleht viis õpetajate ja õpilaste seas läbi küsitluse, et teada saada, mis muljed neid valdavad.

Küsitlusest selgus, et nii õpetajad kui ka õpilased on ühel meel: uus koolimaja avaldas sügavat muljet. Enim valmistasid õpetajatele rõõmu:

- avarad, heledad ja kaasaegsed ruumid,
- ilus söögisaal,
- võimas spordisaal,
- lastesõbralikud koridorid istumispesadega.

Õpilaste arvates on uus koolimaja huvitav, ilus ja lahe. Eriti meeldivad neile uued klassiruumid ja WC-d.

Parimad muljed õpetajatelt ja õpilastelt:

“Uus ja vana maja kokku moodustavad tore labürindi, liikumist on rohkem ja see teeb rõõmu ning hoiab keha ärsana.”

“Kas tõesti ongi see kauaoodatud hoone valmis saanud?”

“Klassi tulles tundsin ennast, nagu oleksin Tallinnas, kus kõik on uus ja ilus.”

“Uus koolimaja on veel lahedam, kui oskasin algul arvata.”

“Lõpuks saab puhta klassi!”

“Tulin uude klassi ja tundsin

ennast vapustatult.”

“Nüüd on vahetunnis rohkem tegevust ja WC-sse on lühem tee.”

“Uus klass on nii ilus ja valge, et me peame seda hoidma!”

“Uues koolimajas on lift!”

Noorte projektikonkurss ootab ideid

Geter Ehrenpreis

Veebruaris 2022 avaneb projektikonkurss „Järgmine samm“, kuhu oodatakse noorte omaalgatuslikke ideid mõne olulise kit-

saskoha lahendamiseks kogukonnas. Eriti tõstame esile vaimse tervise, digipöörde ja rohepöördega seotud võimalusi kodukohas.

- Taotlejaks saab olla noor või noortegrupp vanuses 7–26.
- Ühe projekti maksimaalne toetussumma on 2000 eurot.
- Iga noor/noortegrupp saab idee esitamise, selle elluviimise ja õpikogemuse analüüsi ajal (vajadusel) tuge

mentorilt noortekeskusest (Põhja-Eestis on mentoriks Geter Ehrenpreis Keila noortekeskusest).

Taotluste esitamine toimub kahes voorus:

I tähtaeg: 14. veebruar (esialgse ideekavandi esitamine), 28. veebruar (projekti esitamine)

II tähtaeg: 18. aprill (esialgse ideekavandi esitamine), 2. mai (projekti esitamine)

Täpsem info ja konkursijuhend

1. veebruarist www.ank.ee

Projektikonkurssi rahastab Haridus- ja Teadusministeerium ning Haridus- ja Noorteamet.

KÜSITLUS

Mida arvad hindamissüsteemist koolis?

Kriselda Kisel

Jaanuaris viis Noorteleht läbi küsitluse õpetajate ja õpilaste vahel, et uurida nende käest hindamissüsteemi puudutavaid murekohti ja arvamust. Koostasime sellest lühikokkuvõtte.

Küsimustikule vastas 33 inimest, kellest suurem osa olid gümnaasiumiastme õpilased (97%). Küsimusele, kas hinnete panemine peaks koolides eksisteerima ja missuguses kontekstis, läksid küsitlute vastused lahku. Oli neid, kes eeldasid senist hindamist ja leidsid, et viiepalliline hindamissüsteem on kõige mõistlikum. Vastandlikult neile leidis osa, ent hindamine tuleks täielikult lõpetada, kuna see ei määratle inimese haridustaset ja teadmisi. Ülejäänud osa vastajaist jäid arvamusele, et koolis peaks olema teatud hindamine, seda näiteks A (arvestatud) ja

MA (mittearvestatud) süsteemis.

Peaaegu kõik vastanutest (95%) olid üksmeelele, et ained, mida ei saa otseselt selgeks õppida, näiteks laulmine, kunst, käsitöö, tuleks hinnata skaalal A ja MA.

Küsimustiku põhjal selgus, et senine hindamissüsteem mõjub õpilasele pigem negatiivselt ja langetab motivatsiooni õppida. Üks vastanutest kirjutas: “See võib mõjutada õpilast nii positiivselt kui ka negatiivselt. Positiivselt, sest õpilane, keda huvitavad tema hinded, pingutab, et ta sooritaks oma tööd hästi. Negatiivselt, sest õpilane, kes teemat

hästi ei oska, kaotab motivatsiooni õppida, kuna on veendunud, et ei soorita seda tööd hästi, isegi kui ta õpiks.”

Küsitluse käigus selgus, et õpilased hindavad senist hindamissüsteemi pigem negatiivselt, kuna see mõjub laastavalt nende vaimsele tervisele ja soovile õppida parimatele tulemustele. Samas nõustuti, et teatud ained (põhiliselt riigieksamite ained) peaksid olema hinnatud skaalal 1-5. Humanitaarsed ja vähem õpitavad ained, näiteks kunst või käsitöö, peaks olema hinnatud skaalal A ja MA.

Kel uisud on, see platsile!

Usinate vabatahtlike abil valmis Keilasse ometi kauaoodatud uisuplats. Kuigi ilmad on olnud väga heitlikud, on nii mõnigi usin uisutaja platsi juba avastanud.

Loodame, et talvepäevad lubavad miinuskraade ning uisurõõmu jätkub kauemaks!

Keila Kooli staar KAI KULBOK

Kadri Käpa

Kuidas sattusid Keila Kooli ja millal oli Sinu esimene tööpäev siin?

Mina sattusin Keila Kooli (tollase Keila Gümnaasiumi) tööle väga igaval ja klassikalisel viisil - töökuulutuse kaudu. Mind võttis tööle tollane direktor Marju Käo ning ma olen siiaaani talle väga tänulik. Kui vaadata töölepingut, siis minu esimene tööpäev oli 23. august 2007. Tulin tööle vanasse Põhja tänava majja huvijuhiks 1.-9. klassidele.

Mis Sulle meeldib huvijuhitöö juures kõige rohkem, mis kõige vähem?

Ma ei ole ennast mitte kunagi klassikaliseks huvijuhiks pidanud. Olen õppinud ühes ülikoolis noorsootööd ning teises kultuurikorraldust. Nende kahe hübriid ma olenki - noorsootöötajast kultuurikorraldaja. Kultuurikorraldus on minu jaoks meetod ja vahend viia läbi noorsootööd, see

mu enda töö juures kõige rohkem meeldibki. Läbi noorte eneseteostuse aidata noori inimesi ja nende mitmekülgset arengut. Samuti tahan võimaldada noortele väga toredat ja meelde jäävat gümnaasiumiaega ja ma arvan, et see on mul õnnestunud.

Kõige vähem meeldib see, et ma pean ennast kogu aeg tõestama. Inimesed, kes sellega kokku ei puutu, ei mõista seda tööd, ei väärtusta. See pidev tõestamine on väga kurnav ja väsitav.

Milline on keskmine Keila Kooli õpilane?

Keskmine Keila Kooli õpilane on väga särasilmne ja tegutsemishimu täis, kui ta selle n-õ maitse suhu saab. Väga palju on selliseid, kes arvavad algul, et aktiivne olla on n-õ nõme, aga kui ise sellega kokku puutuvad, on kõige aktiivsemad tegelased üldse. Mulle nii meeldib see.

Milline on Sinu kõige meelde jäävam hetk huvijuhitöös?

Oi, neid on meeletult palju. Nagu meeletult. Aga kõige meelde jäävam polegi vast hetk, vaid kõik need inimesed, kellega ma selle töö raames kokku olen puutunud ja saanud aidata. See on kõige meelde jäävam. Inimesed on kõige tähtsamad!

Kas oled valmis vastama küsimusele, miks Sa lahkud Keila Koolist?

Ikka olen. Neid põhjuseid on tegelikult palju, aga peamine on vast see, et minu aeg siin koolis on täis. Juba ammu tunnetan seda. Ma olen kõik ära teinud, mis olen tahtnud ja rohkem veel. On aeg ruumi teha noorematele.

Sinu soovitus edasisele huvijuhile

Väga tugevat närvi ja kindlat meelt selles suure koolis kõikide oma nüanssidega hakkama saamiseks. Samuti empaatiat ja noorte mõistmist. Arusaama, miks ja kelle jaoks sa oma tööd teed.

Millised on Sinu edasised plaanid? Kas näed, et Sinu tulevik on endiselt seotud noortega?

Minu edasised plaanid? Ma hetkel arvan, et minu tulevik ei ole enam seotud noortega. Kuid nagu ikka, „never say never“, eks?

Plaan on edasi tegutseda turismi- ja kultuurivaldkonnas ning selle nimel teen juba ka tööd. Eks paistab, mis saab.

Keila Kool ja kõik need inimesed jäävad alati mu südames erilisele kohale.

Keila söögikohad: Legends Classic Diner

Geter Ehrenpreis

Menüü on vägagi ameerikapärane, sobib suurepäraselt oma nime ja interjööri kokku.

Toiduvalik oli üsna suur ja huvitav, nii et algul oli raske otsustada. Vegan- ja taimetoite leidus ka, kuigi neid oleks võinud ehk pisut rohkem olla. Hindeks panime 3,8.

Toit oli väga maitsev. Portsjonid olid muidugi söögikohtadele omaselt vägagi suured, oleks hea meelega sööma jäänudki, kui kõht pungil täis poleks saanud. Hindeks panime 4,6.

Teenindajad tundusid väga toredad ja viisakad ning naeratavad alati, ka siis, kui tööpäev on kiire ja kliente on palju. Hindeks tubli 5!

Hinna ja toidu suhe on väga õiglane, sest toit oli tõesti maitsev, aga ühele noorele on Legends tegelikult kallis koht. See on see söögipaik, kuhu minnakse oma sünnipäeva puhul, kui ollakse nõus natukene rohkem kulutama. See on Legends'i puhul üks ainuke suuri miinuseid. 3,5.

Sisekujundus oli väga maitsekas ja loov, oli rõhutatud ameerikapärast õhkkonda. WC seintel olevad peeglid pole ehk kõigi maitse järgi, kuid siiski - ka see on väga vinged disain. Veidi võib-olla tahaks rohkem hubasust, et ei tunduks nagu mingi fancy restoran, kus tuleb väga ilusti käituda. Hindeks panime 4,1.

Ühe Ihnuskoi sõbrapäev

Mirell Pajumets

Sõbrapäev oli ühe Ihnuskoi jaoks raske päev. Pidi kuskilt leidma (enamasti siis ikkagi ostma) hunniku kingitusi - see oli esimene keeruline asi. Seda häda leevendas asjaolu, et kuigi Ihnuskoi oli üks suur ihnuskoi, siis tegelikult ei olnud tal kahju oma sõprade peale raha kulutada. Palju keerulisem oli aga see, et ühtegi olulist isikut ei saanud ju ometi unustada. Mäluga olid Ihnuskoi lood niisugused nagu olid. Vaatame siis: mahedad käsitöökommid sõbrannale Saaremaalt, üks Gourmet Gold naabri kassile, valge šokolaad mustikate

ja õhitud riisiga oma lemmiknõole... Või oli tal nüüd laktoositalumatus? Õnneks pidid tal meeles olema ainult kõik reaalsed sõbrad. Tema väikese nelja-aastase tuttava Ariga oli teine lugu, tema kavatses nimelt ka kõigile oma kujukuteldavatele sõpradele kingitusi teha.

Ihnuskoi oli kord näinud, kuidas Ari löikas oma nüride punaste kääridega paberist välja minigisuguse eluka, pani selle tühja kodujuustu karpi ning valas karbi vett täis. Paistis, et laps ka rääkis tolle karbiga. Nüüd oli õige hetk küsida, mis õieti teoksil on, sest küsimine pole häbiasi ja oma ajuga seda nagunii välja ei mõtle (sarnane suhtumine võiks kõigil olla matemaatikatunnis), ning seda karpi saaks kasutada teisiti. Floorafriigina mõtles Ihnuskoi kohvipaksu kogumisele. Põngerjas vastas, et ta külmikuloomal hakkas toatemperatuuril palav ja pani karbi ettevaatlikult sügav-

külmikusse.

Teinekord sai Ihnuskoi jällegi teada huvitava saladuse, et maja kõrval metsas, mis viimasel vaatamisel oli küll hõre sirelihekk olnud, aga olgu pealegi, elab üks tore Mirsas. Ta tulevat teisest galaktikast ja röökivat valju häälituse illustreeriv demonstratsioon.

Segaduses Ihnuskoi ei jäänud muud üle, kui teha nägu, et teab täpselt, millest jutt käib. Pole uudis, et paljudel lastel on kujuteldavad sõbrad. Mõnikord pidi Ihnuskoi Ari käsul isegi põõsast leitud nähtamatu Mirsasega ühe laua taga istuma, teed jooma ja vestlema või kindlatel kellaaegadel külmikulooma sügavkülmast välja võtma ning küsima sellelt, kas külmkapi temperatuur on piisavalt jahe.

Kuigi Aril ja üldiselt väikestel lastel on erilisel talenti igasuguste geniaalsete elukate välja-

mõtlemisele ning nendega kõnelemisele, siis ei ole see ometi kellelegi keelatud. Tegelikult rääkis ka Ihnuskoi mõnikord iseendaga, aga tavalisel teisel eesmärgil. Eks kõik vahel räägivad. See pidavat kasulikku olema. Endale motivatsioonikõne pidamine on iga õpilase päevakavas paigutatud. Ega õpetajadki selles osas ei erine - mõnes tunnis räägivad nad puhtalt iseendaga.

Ei tohiks unustada, et lisaks oma lähedastele peab ka enda ja oma mõtetega hästi läbi saama. Meie mõistus on meie jaoks alati olemas olnud ning vedanud üksiku lapse pärast muretseva ema kombel kohale külmikuloomi ja luuletanud geograafia kontrolltöösse selliseid vastuseid, et ise ka ei usu. Tänuhõheks ei teeks vist paha sel sõbrapäeval iseendale samuti üks šokolaad osta. Ehk üks odavamapoolne Selverist, arutles Ihnuskoi ihnuskoina...

2022. aasta väljakutse

Liisa-Lotte Hein

Nii mõnelgi on kujunenud vana-aastaõhtu traditsiooniks uusaastalubadusi anda. Populaarsemate lubaduste hulgas on tervislikuma eluviisi harrastamine (trennis käimine ja õige toitumine) ning elu täiel rinnal elamine (lähedaste inimestega rohkem koos olemine, reisimine ja uute

hobidega tegelemine).

Paraku on nii, et enamik uusaastalubadusi lendab omadega vastu taevast nagu vana-aastaõhtu ilutulestik. Selle põhjuseks võib olla asjaolu, et keskmisel inimesel kulub ligi 2 kuud, et kujundada uus harjumus.

Seega otsustasin esitada endale väljakutse: minu eesmärk on edukalt pidada kinni kõigest oma uusaastalubadustest. Detsembri lõpus, mil väljakutse lõpeb, teen kokkuvõtte oma tulemustest. Kas mul õnnestub vastu pidada järgmised 12 kuud? Eks me näe.

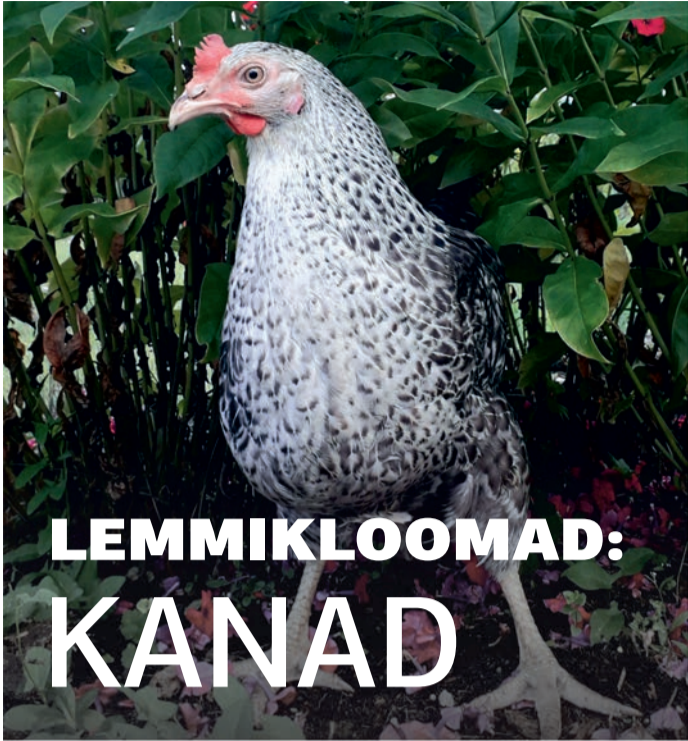
Minu lubadused:

- Loe rohkem raamatuid

- Piira ekranaiaega ja tee nutivabu päevi
- Korista oma tuba
- Tee rohkem trenni
- Harjuta positiivset mõtlemist
- Reisi rohkem
- Säasta raha ja mine suvetööle
- Veeda rohkem aega sõprade ja perega

Alustan oma väljakutset, pidades silmas tuntud eesti vanasõna - tasa sõuad, kaugele jõuad. Raamatute lugemine ja trenni tegemine on mulle taganud väljakutse esimese väiksema õnnestumise. Ees ootab veel hulk väljakutseid, mida on vaja ületada.

LEMMIKLOOMAD: KANAD

Kadri Käpa

Melanilt kuulsime eelmises lehes tema hane Nunnu kohta, aga lisaks hanele peituvad tal laudas ka kanad. Uurisime, kuidas on elu selliste lindudega.

Kust tuli idee võtta kanad?

Kui muidu on küsimus selles, kas enne oli kana või muna, siis mina ütleks, et enne oli kana ja siis tuli mina. Ehk siis kanad elasid meie peres juba palju-palju aastaid enne minu sündi. Põhiliselt ikkagi praktilise kasu pärast mu-

nade saamise eesmärgil, sest poemune tõesti ei fanna. Meeldib teada, et kana, kes muna munes, elab heades tingimustes, sööb head toitu ja et munad pole seisnud. Minu jaoks on kanadel muidugi ka suur emotsionaalne väärtus, mis innustab neid edasi pidama. Nad pole mitte munamasinad, vaid ikka head sõbrad, kellel on igaühel oma erinev isiksus ja käitumismuster.

Kui tihti üks kana muneb?

Üks kana suudab muneeda maksimaalselt ühe muna päevas, aga päris iga päev järgemööda ta ei mune, võtab ka puhkepäevi. Kui palju, see sõltub näiteks kanatõust, tema tervisest ja toitumisest.

Kas kanadel on ka nimed?

Hetkel päris kõigil ei ole, pigem saavad nime mõned teistest sil-

mapaistvamad isiksused. Näiteks üks kotkalikult valkja pea ja tumedama kehaga linnuke, kes juba esimesel päeval kukepoksi harrastas, sai nimeks Kulli.

Kas kana otsib ka inimese lähedust nagu kass või koer?

Oleneb, palju nendega tegeleda, enamus kanadest harjuvad inimesega ära, muutuvad julgeks ja tunnevad ära isegi siis, kui pole neid päris kaua vaatamas käinud. Määrab ka kana iseloom, osa tahavad väga sotsialiseeruda, tulevad juurde, vaatavad kaagutades silma, nokivad ehteid, tahavad paista ja usaldavad ka sulle magama tulla.

Kuidas kanad hanega läbi saavad?

Kanad suhtuvad hanesse sõbralikult, aga see tunne pole kahjuks vastastikune. Seetõttu on nemad laudas oma võrguga piiratud alal ja Nunnu enda poolel, sest tema nokk on päris tugev ja ta võib kanadel sulgedest kinni võttes neid kogemata vigastada. Samuti on hani väga veelembeline lind ja viskab jooginõust vee välja, mistõttu ühel alal viibides saaksid kanad märjaks ja jääksid janusse. Aga eraldatuna saavad nad hästi hakkama, kaagutavad ühtviisi rõõmsalt, kui lauta lähed.

Kas kass kanu ära ei taha süüa?

Kass elab mul toas ja üksinda õues ei käi, ainult koos minuga jalutamas. Aga kanadesse suhtub ta väga hästi. Pigem just kanu huvitavad ta säravad silmad ja väikesed kõrvad, sest neile meeldib kõike vähegi liikuvat ja põnevat nokaga järele proovida. Seega vaatab kass kanu parema meelega minu sülest.

Kas kanaga saab jalutamas käia?

Saab küll, olen nii mõnegagi õues jalutamas käinud. Selleks peab kana väga julge olema ja inimest usaldama, et ta mõnest ehmatuses põgeneda ei tahaks. Samuti saab talle igaks juhuks nõõrikese jala ümber panna. Näiteks

umbes seitse aastat tagasi jäi üks kana vigaseks, ei suutnud liikuda, ei tahtnud süüa ja lõpetas mune-mise. Eraldas ta teistest, hakkasin käest toitma ja teda õues sooja päikese käes hoidma. Pikapeale ta kosus, hakkas longates käima ja sai päris terveks, munes pea iga päev, aga jäi ikkagi teistest eraldi lauta lahtiselt elama, vahel magas mu süles ja käisime ikka edasi õues jalutamas terve tema nelja-aastase kanaelu. Ta oli minu eriline lind ja teist temasugust ei ole tulnud ka.

Kas kanade kasvatamine on mõjutanud sinu suhtumist kanalihha söömisesse?

Enda kanu ma mingil juhul ära ei sööks ja ise loomi tapmiseks ei kasvataks. Ma mõistan, et inimesed peavad midagi sööma ja üks loomade pidamise põhjuseid on toit ning pole ka ise kanalihast loobunud, aga samas olen ma täielikult arvamusel, et kasvandustes peetavate kanade, nii munakanade kui ka broilerite elutugi-mused vajaksid suuri muutusi, sest vähemalt oma eluaja peaksid nad saama elada heades inimlikes tingimustes, mitte pead-jalad koos ja sundtoidetult. Olen veendunud, et loomal on ka hing. Kuigi ta võibolla ei suuda mõelda nagu inimene, saab ta ikkagi aru, et temast hoolitakse ja teda väärtustatakse.

Kas kanad on kunagi ära jooksnud?

Otseselt ära jooksnud nad ei ole, vähemalt kõik koos mitte. Vahel ikka on juhtunud, et unustan aiavärava hetkeks haaki panna ja nad läbi kuuri õueukse poole püüdleval. Nimelt saavad nad aru, et värav avaneb, kui pea läbi võrgu panna ja jalaga takka lüüka või lihtsalt vastu väravat hüppata. Nende kättesaamisega pole probleemi, lasevad ennast vabalt sülele võtta ja aeda tagasi tõsta. Muidugi õues olles peab olema ettevaatlik, et kana silmist ei lase, sest nimele nad ei reageeri ja võivad kogemata eemale jalutada, kus kull või rebane nad hõlprikesse jala ümber panna. Näiteks

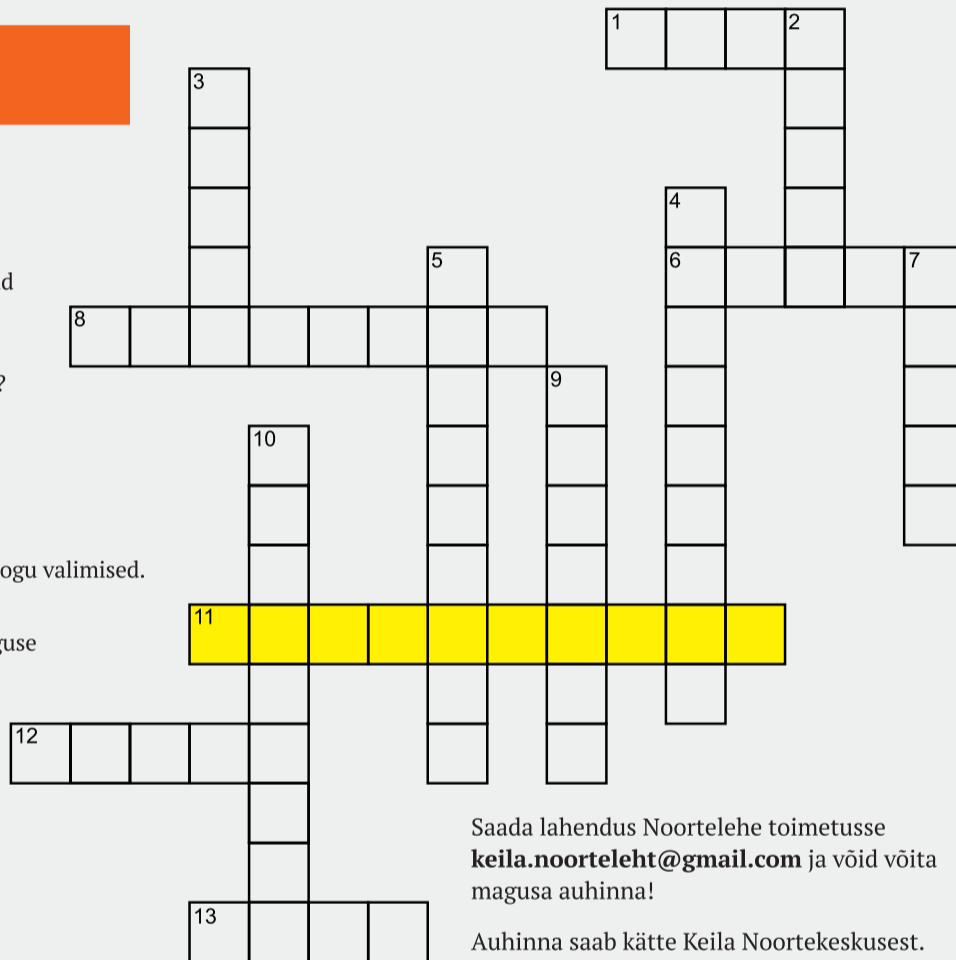
RISTSÕNA

PAREMALE

1. Eesti rahvuskala.
6. Eestis kõige kauem võimul olnud peaministri perekonnanimi.
8. Mis on Austraalia pealinn?
11. Mis on Gerd Kanteri spordiala?
12. Rootsi läänenaabrid.
13. H2O

ALLA

2. Selles kuus toimuvad alati riigikogu valimised.
3. Kes on 2022. aasta kala?
4. Eestlaste traditsioon, mis sai alguse 1869. aastal.
5. Kes on 2022. aasta loom?
7. Kes on kõige suurem Eestis elav loom?
9. Selles linnas veetis Arvo Pärt oma koolipõlve.
10. Lennart Meri raamat.

Saada lahendus Noortelehe toimetusse keila.noorteleht@gmail.com ja võid võita magusa auhinna!

Auhinna saab kätte Keila Noortekeskusest.

HOROSKOOP

- JÄÄR** Kogu kuu on ühepajatoit. Võta aeg maha ning käsi kallimal end restorani viia. Sa oled seda väärt. Aeg on ka lõpuks voodi tagant tolm ära pühkida. Söö sibulasaia ning naerata.
- LÕVI** Märkad, et oledki maailma naba ning lähed kõhutantsu õppima. Kõikidesse sokkidesse, mida kannad see kuu, tekib auk sisse. Tüdinud elust ning lähed kulutada kallima raha spaas.
- AMBUR** Lähed poes hulluks ning ostad kogu elektroonika osakonna järelmaksuga ära. Sinu sisemine rahu on jäänud sügisesse ning seetõttu närvitsed pidevalt ringi. Söö šokolaadi.
- SÕNN** Otsid uusi elamusi, proovid kevadet leida kivi alt. Mõõdunud kuu on sind hingetuks võtnud ning peaksid võtma ühe korraliku sauna. Proovi endale tunnistada, et oled koleerik.
- NEITSI** Panid kogemata sokid, kuhu olid peitnud sularaha, pessu ning tegelesid seetõttu rahapesuga. Naerda ei suuda sa kuu aega, kuna kuu pole sinu naeru trajektooris. Söö saia.
- KALJUKITS** Proovid endale leida uut hobi, kuid sinu hirm uute inimeste ees naelutab sind koju kinni. Selle asemel vaatad ära järgnevad 70 uut filmi ning sööd rosinaisaia meega.
- KAKSIKUD** Mõtled minna randa päevitama ning sind ei häiri ka talvepakane. Sihvakakoored voodi all on võtnud juured alla ning varsti elad nagu džunglis. Keerutad salaja kaerajaani.
- KAALUD** Ei suuda öösiti uinuda, kuna proovid lahendada mõistatust, kuhu kaovad kõik patsikummid. Sa ei suuda ka hommikul ärgata, hommikukohvi joomine toimub järgmine kuu.
- VEEVALAJA** Lähed närvi, et inimesed kogu aeg virisevad, ning hakkad ööpäevaringelt kõrvatrope kandma. Sinu meeles mölgub ainult suvi ning tahaksid suveks suuri jalalihaseid.
- VÄHK** Tahad puhata, aga järgnev kuu on veel raskem kui eelnev. Õnneks saad 4 tunni asemel 5 magada see nädal. Loed läbi "Sõda ja rahu", kuid endas rahu sa ei leia, üksnes sõda.
- SKORPION** Saabastega libedasõidu harrastamisest on saabaste sisse kulunud suured augud. Mõtled hakata vetelpäästjaks, aga kardad kalu. Äärmiselt halb aeg, et üldse midagi teha.
- KALAD** Tüdinud lumest ning vaatad televisoorist üksnes saateid, kus sajab vihma. Avastad, et oled kogu elu olnud tegelikult vasakukäeline. Lähed kalale, aga ei näkka, oled kurb.

PS! Ära võta horoskoopi liialt südamesse. Lumetorm avaldas Tähte(de) vaatlusele emotsionaalset mõju.

NOORTELEHT
KEILA NOORTE AJALEHT

VÄLJAANDJA KEILA NOORTEKESKUS
MÄE 7, KEILA. TEL 552 5525
KEILA.NOORTELEHT@GMAIL.COM
TRÜKK: PRINTALL

TOIMETUS:
KEIU VALGE
GETER EHRENPREIS
TÄHTE PAALAROOS
KRISelda KISEL

LIISA-LOTTE HEIN
KADRI KÄPA
KAREEN KINK
MIRELL PAJUMETS

Instagram
 Facebook
 Twitter